

Dana DUMA

*Festivalul International al filmului de la
Valladolid 2010*

Redescoperirea suspansului

Abstract

By including a suspense formula, remarkable movies presented at the 55th edition of the International Film Festival of Valladolid established a trend that may shorten the distance between personal cinema and mainstream cinema.

Keywords: International Film Festival of Valladolid, Denis Villeneuve, Miguel Cohan, Abbas Kiarostami, "Golden Ear" Prize.

Depășind cu grație obstacolele unui an de criză, Semana Internațională de Cine de Valladolid a reușit să mergă înainte și să-și mențină statutul de festival de elită la cea de-a 55-a ediție. Selecția deschisă în principal peliculelor de autor (mai ales în secțiunea competitivă) și înnoitoare (mai ales secțiunea *Punct de întâlnire*) a oferit un eșantion al tendințelor marcante în cinematograful opus celui dominant. Ceea ce au avut în comun multe dintre producțiile prezentate aici a fost doza mai mare sau mai mică de suspans inclusă în formula narativă.

De la un pretext în cheie detectivă pornește filmul canadian premiat pentru scenariu, *Incendii* de Denis Villeneuve. După moartea

deschiderea testamentului

lor, rămași până atunci necunoscuți. Scenariul inspirat dintr-o piesă de teatru de Wajdi Mouadwad reface parcursul unei tinere a cărei destin a fost puternic afectat de nesfârșitele războaie din teritoriul palestinian și de marginalizarea femeilor în lumea musulmană. Desco-

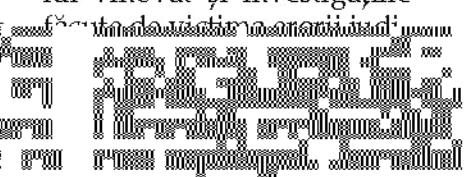
perțințelor doi frați sunt adesea lovitură de tea-

simul elipsei. Foarte agreat și de spectatori, *Incendii* a mai primit Premiul Publicului și Premiul Juriului tinerilor.

Ca un adevărat film de suspans este conceput și producția spaniolă-argentiniană *Fără întoarcere* de Miguel Cohan, (care a câștigat Marele Premiu "Spicul de aur" ex aequo cu *Copie conformă* de Abbas Kiarostami).

În discursul său de acceptare a premiului, regizorul urcat pe scenă alături de sora lui Ana, co-scenarista filmului, glumea: "Nu suntem frații Coen, ci frații Cohan". Cei doi au scris împreună un scenariu foarte inteligent care pornește de la o accident de mașină urmat de fuga vinovatului. Un Tânăr ventriloc este condamnat în locul adevăratului

vinovat și investigațiile

Fără întoarcere
de Miguel Cohan

de celebra peliculă spaniolă *Moartea unui ciclist* de Juan Antonio Bardem, povestea este în același timp un polițier și o fabulă morală. Meditație asupra vinovăției și justiției, *Fără ieșire* este un film atipic și complex, cu accelerări de thriller și cu bune momente de dramă de familie. Tânărul cineast (care a primit și premiul pentru debut în regie "Pilar Miro") știe să întrețină suspansul dar și să schițeze eficient portrete morale. Miguel Cohan este, cu siguranță, un nume despre care vom mai auzi, pentru că reușește să folosească subtil uneltele suspansului și să încorporeze achizițiile clasicielor într-un limbaj modern. Pelicula a câștigat și Premiul juriului criticii, FIPRESCI, care răsplătește în general un autor pe numele căruia se pariază.

Un suspans special există și în filmul taiwanez *Al*

patrulea portret de Chung Mung-hong, o misterioasă poveste despre un băiat de zece ani care, după ce tatăl lui moare, este adus în noua familie a mamei sale. Dotat cu intuiție și cu un al șaselea simț în plus, copilul simte că tatăl vitreg este un ucigaș și desenează crima pe care acesta a comis-o în trecut, într-un acces de furie. Ex-

cepționala frumusețe vizuală a peliculei i-a asigurat Premiul pentru cea mai bună imagine (Nagao Nakashima).

Există mult suspans și în *Misiunea directorului de resurse umane* de Eran Riklis, o coproducție israeliano-română, filmată în cea mai mare parte în România. Este povestea unei românce angajate la o fabrică de panificație din Ierusalim, victimă a unui atentat cu bombă. După ce presa află despre acest caz, directorul de resurse umane al firmei se simte obligat să retrăiească cadavrul, în țara angajatei. Venirea în România deschide calea unei investigații în căutarea familiei disfuncționale a femeii și unui *road movie* cu episoade dramatice, dar și cu momente de respiro umoristic. Ne face plăcere să descoperim în distribuție și mari actori ai ecranului nostru (vezi Irina Petrescu) și sugestiile de folclor românesc topite în partitura semnată de Cyril Morin, câștigătorul Premiu-

Copie conformă de Abbas Kiarostami

Websitestory de Dan Chișu

lui pentru cea mai bună muzică.

Iar dintre peliculele românești prezentate pe ecranul de la Valladolid trebuie spus că a fost bine primită opera primă *Websitestory* de Dan Chișu (aflată în secțiunea *Punct de întâlnire*), o altă poveste construită în cheie de suspans. Alegându-și eroii din rândul adolescenților care navighează toată ziua pe Youtube și pe Messenger, filmul investighează mediile interlope și vorbește cu tristețe despre fractura comunicării între generații, "despre atitudini și gesturi care pot da dependență, despre acțiuni regreteabile, cu spovedanii inutile pe internet", după cum mărturisește autorul.

Nu a trecut neobservat nici scurtmetrajul românesc selectat în aceeași secțiune, *Colivia* de Adrian Sitaru, câștigătorul Premiului categoriei sale, "pentru măiestria cu care ajunge de la detaliu de viață cotidiană la sentimente universale".

Dacă este să reținem un titlu care ar marca "filmul

ediției", acela ar fi *Copie conformă* de Abbas Kiarostami, câștigător al "Spicului de aur" ex aequo cu *Fără întoarcere*. Omagiat de festival în 1993 într-o retrospectivă și premiat în 1994 cu "Spicul de aur" pentru *Dincolo de măslini*, regizorul iranian cu un omogen univers de autor revine acum cu această producție franceză în care vorbește despre problemele cuplului și despre fragilitatea sentimentelor. Relația dintre artă și viață este o subtemă a peliculei care urmărește cum se naște relația dintre un scriitor britanic și o franțuzoaică ce deține o galerie de artă în Italia. Plasată în decorul unui orașel din Toscana, povestea dezvoltă un subtil joc al aparențelor pornit în momentul în care bărbatul și femeia sunt luați drept un cuplu căsătorit. Juliette Binoche este pur și simplu empatonantă în rolul femeii care anticipatează evoluția flirtului și a povestii, viitoarele crize ale relației și rănilor reciproce. Concepția ca o re-

plică la filmul *Călătorie în Italia* al lui Roberto Rossellini, regizorul pe lângă care s-a format Kiarostami. *Copie conformă* întreține până la capăt suspansul psihologic și întrebarea legitimă a spectatorului: este oare vorba despre o poveste din prezent sau din trecut?

Dintre peliculele spaniole selectate în competiția principală au mai lăsat o bună impresie comedia dramatică *La mosquitera* de Augusti Vila reținută în palmares cu Premiul de interpretare feminină (Ema Suárez). S-au detașat, printre premianți, și pelcula bosniacă *Pe drum* de Jasmina Zbanic (Premiul special al juriului) sau cea daneză *În familie* de Pernille Fischer Christensen, premiată pentru compoziția actorului Jesper Christensen. Cu multe titluri care merită reținute, ediția 2010 a festivalului de la Valladolid a satisfăcut cinefilii pretențioși dar a răspuns și așteptărilor unui public format de oferta majoritară a cinematografului dominant.